

oh.

**UNIARTS
HELSINKI**

Oh. är den skriftliga delen av Nylund lärdomsprov. Den andra delen utgörs av Nylunds verk O. som visades på magisterutställningen Kuvan Kevät 2022.

Handledare: Tellervo Kalleinen och Oliver Kochta-Kalleinen

Handledare, Skrivseminarium: Freja Bäckman

Granskare: Pia Lindman och Mikaela Lostedt

Anna-Sofia Nylund, Bildkonstakademin vid Konstuniversitetet, 8.2.2023

ABSTRAKT

Min konstnärliga del av min magisterexamen på Bildkonstakademin utgör den experimentella filmen O.. Den skriftliga delen Oh. har skrivits simultant med det konstnärliga arbetet. Den beskriver processen av mitt konstnärliga arbete i dagboksform. I båda komponenterna letar jag efter ett tillstånd. Jag har utgått ifrån det man kallar religiös extas och utforskar om man kan hitta ett liknande tillstånd genom konsten. I texten börjar jag undersöka ämnet genom egna minnen och erfarenheter och fortsätter min forskning genom att läsa teorier om bland annat skönhet, estetik och konstens essens.

Filmen O. består av en dokumentation av en workshop, ledd av regissören och bildkonstnären Cris af Enehielm. Under workshopen försökte en grupp utvalda deltagare lämna bort sitt ego och nå ett tillstånd av trans för att närma sig ett extatiskt tillstånd. Instruktionerna var att man, genom fysiska rörelser och högljudda läten, skulle försöka lämna bort sitt medvetande. Den ca tre timmar långa sessionen, där jag själv deltog, filmades av Martin Dusak. I den andra delen av filmen O. bär jag på en stor gyllene boll i olika naturområden. Jag rullar den, knuffar den och låter den flyta i en å. Den gyllene bollen är en representationen av det gudomliga; guldkalven, alkemi eller en symbol för cirkeln. O. står för ett tillstånd av begär. Lacan kallar det *Objet a*. Jag kallar det O..

O. är en 11,26 minuter lång video filmad i 4K. Den ställdes ut på Bildkonstakademin magisterutställning Kuvan Kevät i maj 2022. I installationen fanns en 2K skärm, två hörlurar, två orangeklädda pilatesbollar att sitta på. O. var placerad i den vita studion på utställningen. O. filmades delvis av Martin Dušek medan jag själv har filmat, klippt, producerat, fungerat som performer, färgkorrigerat och gjort ljuddesign och mix för filmen. Musiken i filmen kommer från en internetsida, freesound.org, med gratis musik.

Som handledare för det konstnärliga arbetet fungerade Tellervo Kalleinen och Oliver Kochta-Kalleinen. Mikaela Lustedt och Pia Lindman fungerar som granskare för mitt lärdomsprov. Freja Bäckman har fungerat som handledare för den skriftliga delen genom kursen Skrivseminarum.

ABSTRAKT

Introduktion

19.09.2021 Sekten

12.10.2021 brev till Stefan Åkesson och Blaue Frau

16.02.2022 Tellervo Kalleinen DEL 1.

18.10.2022 Brevsvar

20.10 2022 Gudstjänst i en "sekt"

21.10.2022 Dan Graham

28.10.2022 Ett möte med en sekt?

12.12.2021 Tidiga upplevelser av konst

19.1.2022 Aernout Mik, radikala kristna rörelser

18.1.2022 Tungomålstal

14.02.2022 Skönhet och extas

20.2.2022 Transmask

15.2.2022 Ulf Ekman

15.02.2022 Anna Lindman

15.02.2022 Rasa

16.02.2022 Tellervo Kalleinen, del 2

20.2.2022 Visioner och idéer

21.2. 2022 Cirklar

04.03 2022 Cirklar över allt

21.02.2022 Svarta hål

25.02 2022 Ukraina

26.02.2022 Lacrimacorpus

14.05 2022 Lilla Teatern

28.02.2022 Svartbäck

02.03.2022 Frosttäcke

06.03.2022 Transdans

11.03.2022 Daniel Peltz

17.3.2022 Liv Strömquist

18.3.2022 Avbokning och bokning

18.3.2022 Jeremy Shaw

21.3.2022 Simone Weil

07.11.2022 Objet (petit) a

22.03.2022 Heidegger

25.03.2022 Inför workshopen

26.3 2022 Workshop

26.03.2022 Kamerans närvaro

17.4 2022 Jia Tolentino

17.5.2022 Magisterutställningen Kuvan kevät

23.5.2022 Efteranalys

16.06.2022 Avslut

Källor

Bilder

Introduktion

I mitt konstnärliga magisterarbete på Bildkonstakademin som utgör filmen *O.*, undersöker jag ett obeskrivbart tillstånd som kunde jämföras med religiös extas. Kristen extremism har funnits närvarande i mitt liv på olika sätt och har därför skapat en fascination hos mig. Jag har själv aldrig varit medlem i en frikyrklig församling, men det har funnits, finns, i min omkrets och min historia. I processen för mitt konstnärliga lärdomsprov har min frågeställning kretsat kring kristen religiös extas och tillstånd som framkallar tungomålstal, eller där församlingen "fylls av den helige Ande". Jag har ställt frågan om det är möjligt att plocka bort tillståndet ur sin religiösa kontext och ersätta det med en upplevelse av konstens essens som den yttersta sanningen? Kan konsten stå för det som Gud står för i den kristna tron? Under processen har jag därför letat efter vad som är konstens essens och försökt förstå den obeskrivliga känslan vi kan känna inför skönhet. Jag har letat efter en känsla som jag senare i mitt konstnärliga verk kallar *O.* Genom att läsa, titta, undersöka, minnas och slutligen uppleva försöker jag finna svar.

I verket *O.* var en workshop med **Cris af Enehielm**, (målare, performancekonstnär, skådespelare och regissör) central. Jag bjöd in fem personer med viss erfarenhet av performance, **Annina Blom**, **Johanna Dikert**, **Natalie Eliassen**, **Marie Finne** och **Salla Valle**, att delta i workshopen som filmades av **Martin Dušak**. Det var viktigt att alla var villiga att ge sig hän till uppgiften. Under workshopen försökte vi lämna vårt ego och nå ett tillstånd av lätt trans. Den andra delen av det konstnärliga arbetet som utgör filmen *O.* är bilder där jag hanterar en stor guldboll på olika ställen i naturen. Jag rullar den, betraktar den, bär den och försöker fånga den.

Den skriftliga delen av mitt konstnärliga arbete följer min process i form av en dagbok. Den är skriven simultant som jag gjort mitt konstnärliga arbete. Under processen samtalar jag bl.a. med min handledare **Tellervo Kalleinen** och professor **Daniel Peltz**. Jag läser texter av **Simone Weil**, **Susan Sontag**, **Jia Tolentino** m.fl. Jag dyker in i referensfilmer på YouTube, bland annat i filmat material av olika karismatiska församlingars gudstjänster. Jag läser böcker om sekter och tittar på andra konstnärers verk med liknande teman, som filmen *Rock my Religion* av **Dan Graham** och *Speaking in Tongues* av **Aernout Mik**. Jag inspireras av samtal, berättelser och åsikter. Minnen av personliga händelser finns också starkt närvarande. Mitt skrivande har varit ett sätt för mig att hitta hur jag slutligen vill forma mitt konstnärliga arbete. Texten och filmen *O.* har därför skapats i symbios med varandra.

19.09.2021 Sekten

Jag har en vision om att skapa en sekt. Jag tänker mig ett deltagarbaserat event med flera deltagare där jag leker med strukturer från olika gemenskaper med sekteristiska drag. Kärleksbombning, manipulativ retorik, en vi-känsla, långa utmattande dagar, intimitet, lycka och hängivenhet. Jag föreställer mig **Teemu Mäki** som sektledare. Han kunde sitta i en stol och blicka ut över folket samtidigt som han smeker en katt i nackhåret.

12.10.2021 brev till Stefan Åkesson och Blaue Frau

Kära Stefan Åkesson och Blaue Frau

Jag hörde av Joanna att ni kommer att jobba med temat "sekt eller sekterism" våren 2022 och tänkte att jag genast måste höra av mig eftersom mitt slutarbete MFA på Bildkonstakademin tangerar samma ämne. Idén är en tanke jag haft i flera år och jag har alltid föreställt mig att Joanna och Sonja/Blaue Frau skulle delta i verket. Jag vet ju inte om detta är möjligt med er tidtabell, eller om ni ens har intresse av det, men jag tänkte ändå sända en förfrågan om någon form av samarbete.

*Jag har hittills bara skrivit ut tankar på engelska, och jag kan bifoga så långt jag kommit på den texten. Men generellt är tanken att, i stil med konstnären **Artur Zmijewskis** "staged documents", skapa ett slags socialt experiment där deltagarna är medvetna om vad de deltar i. Alltså en happening eller ett event som kommer att dokumenteras. Dokumentationen kommer att ställas ut på magisterutställningen Kuvan Kevät 2022. Jag har tidigare gjort verk om "religiösa sekter", men eftersom jag anser att religion är känsliga saker och människor verkligen har drabbats av att medverka känns det som ett för stort ansvar och för lite tid att staga en religiös sekt. Däremot kan jag se samma drag i konstvärlden och tänker att jag skulle vilja bygga upp en sekt baserad på konstvärlden med element från t.ex. The Abramovic Institute. Jag tänker att Joanna och Sonja skulle delta som coacher som leder deltagarna under evenemanget. Jag skulle också vilja involvera en känd finländsk konstnär som är kultförklarad på något vis (tänker här t.ex. Teemu Mäki som dödade en katt på 80-talet), som i slutet skulle hålla ett tal om konstens framtid.*

Med detta vill jag diskutera vad som egentligen utgör en sekt (är allt en sekt?), och hur gruppen påverkar individen och tvärtom. Manipulation och sekteristiska drag finns i allt från reklamvärld till ideologiska övertygelser, så varför inte i konstvärlden. Genom verket vill jag belysa hur samhället omkring oss är allt mer splittrat och hur man envist håller fast vid sin egen sanning, då ens tro på sanningen har blivit en del av ens identitet.

16.02.2022 Tellervo Kalleinen DEL 1.

Jag träffar min handledare Tellervo Kalleinen för första gången. Vi pratar om de många olika aspekterna av kristen tro jag är intresserad av. Hon ber mig lista, rangordna och motivera mina olika förhållningssätt till (kristen)tro. Jag börjar med det personliga.

Jag minns att min första sång som jag hittade på var "Se upp mot himlen så får du se något gott, det var Gud och Jesus som kommit fram".

Hela min uppväxtmiljö i Österbotten har varit starkt influerad av de kristna inslagen. Österbotten kallas ibland för Finlands bibelbälte på grund av de många frikyrkor och laestadianer som finns där. En gång räknade jag till 18 frikyrkor i Jakobstad, som är en stad på ca 20 000 invånare. Många i Österbotten har växt upp med religionen som mer eller mindre närvarande i sitt liv. Kanske man har druckit en nattkaffe på gågatan, som personerna i Jesusbussen med sloganen "Don't Go to Hell, sano jess Jeesukselle" har delat ut. Kanske har man en morfar som varit pingstpastor, eller en vän som sjungit i Betelkyrkans kör.

Jag minns scouter, barnkör, miniorer, juniorer, söndagsskolan och sommarläger.

Jag minns att jag gick ensam på disco i lågstadiet för att mina kristna grannar inte fick följa med.

Jag minns att jag var kristen i två veckor efter konfirmationslägret.

Under min gymnasietid hade vi ett stort religionsgräl då ett gäng nyfrälsta unga ville rädda alla elever i skolan från att hamna i helvetet. Ny Generation, som organisationen hette, hade blivit influerad av den svenska karismatiska rörelsen *Livets ord*, och hade som mission att be för alla elevers synder. Detta väckte stark antipati och en grupp motståndare satte upp en lista på väggen med rubriken "Be inte för oss". Över 100 elever skrev sitt namn på listan. Medan detta pågick skrevs det tidningsartiklar, insändare och gjordes TV-inslag om striden. Jag var själv en av de aktiva motståndarna som ifrågasatte Ny Generations frälsning i en skolmiljö. Jag minns att jag upplevde deras godhet och lycka som skenhelig.

Jag minns M som slutade använda glasögon för att Gud skulle bota hans syn, och jag minns hur han försökte hela en städerska.

2018 gjorde jag ett verk där jag bjöd in mina gamla klasskompisar för att diskutera och återskapa händelserna. I verket *Heal* deltog två personer som varit religiöst aktiva och två som ansett sig som motståndare, och jag själv. Under diskussionerna insåg alla att saker var mer nyanserade än vi trodde och att de troende hade levt i en slags sekteristisk dimma som är svår för en utomstående att förstå. Idag hade flera en helt annan syn på religiös tro och var inte nödvändigtvis religiöst aktivt mera.

Även om jag själv inte uppfattat min egen familj som kristen eller influerad av kristendom finns det i periferin. Min mormor hörde till Pingstkyrkan även om jag aldrig förstod vad det innebar (hon var inte särskilt aktiv). Det var först efter att jag träffade min man som kom från en frikyrklig familj som jag började fundera på hur det påverkat mitt liv och vad det innebar. Det visade sig även att våra familjehistorier gick samman och att min morfar blev "frälst" av min mans farfar då han låg inlagd på sjukhuset för tuberkulos. Min mamma var aldrig medlem i Pingstkyrkan, och vi gick aldrig eller sällan till den Evangelisk-lutherska kyrkan. Men:

Jag minns känslan av allsången på skriftskolan.

Jag minns besattheten i ögonen på de uppfyllda.

18.10.2022 Brevsvar

Jag fick svar av Stefan Åkesson. Han svarade att det skulle bli krångligt i något skede att dela research när man vill sluta sin egen arbetsprocess. Jag väljer därför att jobba vidare med min idé på egen hand.

20.10 2022 Gudstjänst i en "sekt"

Det är 2018. Jag går till frikyrkan nära vår skola för att göra research inför mitt konstnärliga arbete om Ny Generation. Redan när jag kommer in genom dörren hör jag ljudet av musik. Musiken väcker en vibration i min kropp. Minnen från skriftskolan väcks till liv och en känsla av stå tillsammans med en grupp. Inne i salen står en kvinna med en mossgrön klänning och långt grått hår och rör sig till musiken. Hennes ådriga händer är utsträckta i luften och hennes ansikte saligt. Hon ser ut att vara hänförd, lycklig. Jag stänger ut den kristna musiken och föreställer mig kvinnan i publiken på Woodstock, eller ett rave, hon kunde platsa in lika väl där. En äldre man sitter på en stol och lyssnar på musiken. Hans hand skakar. Jag blir berörd av hans skakande hand.

Ganska fort efter predikan börjar kännas det obehagligt. De skäms inte för att berätta åt församlingen hur de skall rösta i kommande val. Abort och eutanasi är värdefrågor som lyfts upp. Så småningom kommer också pengar in i predikan, och sen bedjan om donationer på ett påtryckande sätt. Jag lämnar rummet ganska snabbt och känner att mina fördomar har blivit bekräftade.

Vibrationen av musiken och stämningen innan orden kom till finns ändå kvar i min kropp. Ett billigt effektsökeri må det vara att väcka människors känslor med storslagen musik, men det ger ändå resonans med någonting i mig som jag tycks sakna.

Varför dras jag ständigt till detta obehagliga men lockande tema?

21.10.2022 Dan Graham

Jag tänker på Dan Grahams video-essä *Rock my Religion* där han hittar likheter i Rockrörelsen, the Patti Smith Group, och den kristna sekten Shakers dansritualer. Det handlar om den gemensamma vibrationen. Ett upphöjt tillstånd och en kontakt med någonting man upplever som större än förnuftet.

Rock is the first musical form to be totally commercial and consumer-exploitative. It is largely produced by adults to exploit a large adolescent market whose consciousness it tries to manipulate through media.

Står det i videon.

28.10.2022 Ett möte med en sekt?

Min man träffar slumpvis en svensk pastor, "P", på ett utegym och börjar prata. Efter att de hållit kontakt ett tag och pastorn vid flera tillfällen försökt bjuda vår familj med på en middag med församlingens medlemmar går jag med på att de kan komma hem till oss. Sju personer i olika åldrar stövlar in i vårt hem med tapas och en munter uppsyn. De verkar väldigt trevliga. De berömmar vårt smutsiga hem (pastorn stiger på en kokt potatis), vår konst och smak. De berättar att de älskar finlandssvenskar och att de känner VD:n för tidningen Dagens Industri som också är finlandssvensk. Pastorns fru "M", visar till och med en bild av honom på sin telefon. M är den som pratar mest med mig. Hon är nyfiken och intresserad och frågar vad exakt det är jag gör. Hon berättar att hon själv har jobbat med att rita mönster för HM och Tiger of Sweden. Allt som har med konst att göra tycker hon att låter intressant och hon vill att jag skall bjuda in dem till vernissagen av Kuvan Kevät. M blir också väldigt förtjust i våra barn och leker och underhåller dem -hon säger att hon hade velat ha ett tredje barn men att det inte blev så. Efter att vi dukat fram all mat och alla har serverats sätter vi oss i en cirkel och pastorn frågar om han får be en bordsbön. Han tackar Gud för maten och för att de fått komma till oss. M sitter böjd och rör vid sin ring medan hon mumlar "thank you". Sen äter vi och P tar fram sin Bibel och undrar om vi kan ha en diskussion. Han läser ett stycker om Paulus ur Apostlagärningarna.

16. *Men, Paulus nu väntade på dem i Aten, upprördes han i sin ande, när han såg huru uppfylld staden var med avgudabilder.*
17. *Han höll därför i synagogan samtal med judarna och med dem som »fruktade Gud», så ock på torget, var dag, med dem som han träffade där.*
18. *Också några filosofer, dels av epikuréernas skola, dels av stoikernas, gävo sig i ordskifte med honom. Och somliga sade: »Vad kan väl denne pratmakare vilja säga?» Andra åter: »Han tyckes vara en förkunnare av främmande gudar.» De sade så, eftersom han förkunnade evangelium om Jesus och om uppståndelsen.*
19. *Och de grepo honom och förde honom till Areopagen och sade: »Kunna vi få veta vad det är för en ny lära som du förkunnar?»*
20. *Ty det är förunderliga ting som du talar oss i öronen. Vi vilja nu veta vad detta skall betyda.»*

Pastorn jämför situationen i Aten med dagens samhälle och säger att man idag inte kan tala om *en enda* sanning, utan att alla talar om *sin* sanning och plockar lite härifrån och därifrån för att hitta sanningen. Jag är tvungen att inflika att “det kan ju också hända att man talar så utav respekt”. Om man inte delar samma trosuppfattning kan det ju hjälpa att säga att *det här är min sanning*”, fortsätter jag. Han svarar att “vetenskapsmän argumenterar för sin sak och lägger fram bevis”. Och han kan också lägga fram bevis för att Jesus var Guds son. Hans nästa bibelstycke kan jag inte koncentrerat följa med, på grund av min ettåring som gråter, men jag hör att han sitter och argumenterar med vetenskaplig forskning som argument för Jesu existens. Vid det laget har jag tappat intresset eftersom jag blivit smått provocerad. Sen går alla hem och bjuder oss hem till dem nästa gång. Det blir ingen nästa gång.

Detta absurda möte fick mig att fundera på sanning. En pastor med en klar religiös övertygelse har en egen sanning som han tror sig veta är en allmängiltig sanning som står till grund för hela världens existens. Som ett slags ursprung och en vetskap dit alla spår leder. För mig känns tanken absurd. Ett enkelt svar på en så mycket mer komplicerad fråga. Men jag börjar ändå tänka på tro versus sanning. På konstens sanning. Finns den? Vad är konst? Tror jag på konsten? Finns det någonting som konstens essens?

12.12.2021 Tidiga upplevelser av konst

Susan Sontag menar i sin text *Against Interpretation* från 1964 att de tidigaste upplevelserna av konsten måste ha varit att den var magisk och gudomlig, att konsten var en form av en ritual. Man såg skönheten som ett bevis på det gudomliga. Senare kom **Platon** och **Aristoteles** med teorin om mimesis där den föreställande konsten blev en imitation av verkligheten. **Freud** gjorde mycket senare konsten “nödvändig” genom analys, genom att tolka och analysera den blir den ett instrument, ett verktyg som vi kan använda. **Sontag** fortsätter resonera att vi borde skippa alla former av tolkning av konst och låta den stå för sig själv. Hon påstår vidare att tolkning av konsten skapar en hegemoni baserad på de intellektuellas världssyn som de applicerar på konstverket.

To interpret is to impoverish, to deplete the world—in order to set up a shadow world of “meanings.” It is to turn the world into this world. (“This world”! As if there were any other.) The world, our world, is depleted, impoverished enough. Away with all duplicates of it, until we again experience more immediately what we have.

Jag undrar om konst kan vara någonting som man upplever och känner istället för analyserar. Trossamfund har den gemensamma upplevelsen, saligheten, upphöjdheten. De rider på känslan deras tro ger åt dem. Kan man uppleva detta genom konsten?

19.1.2022 Aernout Mik, radikala kristna rörelser

Efter att ha lyssnat på en intervju med konstnären **Aernout Mik** där han pratar om sitt verk *Speaking in Tongues* från 2013 skriver jag ner meningen:

Vad kan radikala kristna rörelser berätta om vårt samhälle idag?

Mik har undersökt hur Pingströrelsen utlovar frälsning, frihet och välstånd likt olika business strategier som företag använder sig av. Han nämner självhjälps som en rörelse som är väldigt lik den kristna ideologin. Den amerikanska idén om positivt tänkande som förankrade sig i samhället på 70-talet, baserar sig på tanken att om du tror på någonting tillräckligt så skall du få det. Liknande tendenser kan man se i Pingströrelsens retorik som påstår att om du tror tillräckligt på Jesus skall du bli (andligt) rik.

Jag läser på **Svenska Yle** att det i en rapport av inrikesministeriet från 2017 konstateras att våldsamt radikaliserings och politisk extremism har blivit allt synligare de senaste åren. Samhället känns mer och mer sekulariserat och vår politiska (eller religiösa) ideologi är vår identitet. I podcasten *Sällskapet* 18.11.2021 filosoferar skådespelaren **Elmer Bäck** om vi lever i religiöst sekulära tider där åsikter om vaccin och köttätande blir känslomässiga trosfrågor istället för rationella åsikter med förståelse för de andras syn på saken. Dessa tankar korrelerar med mina funderingar om hur radikala rörelser går hand i hand med samhällets sekularitet. I svåra tider vill man ha enkla svar på komplicerade frågor, radikaliserings inom samtliga åsiktsfrågor ökar. Man vill hålla sig till en sanning.

Mik har i sitt verk *Speaking in Tongues* filmat Pingstkyrkan i Lagos, Belo Horizonte, och Rio de Janeiro, där det under gudstjänsterna bland annat talas i tungor. Materialet är delvis dokumenterat och delvis fiktivt med skådespelare. I sitt verk har Mik valt att ta bort ljudet, vilket gör att man fokuserar på deltagarnas uttrycksfulla ansikten.

Tungomålstal, eller att tala i tungor, påstås vara ett tillstånd där personen närmar sig Gud eller Jesus genom att prata ett icke igenkännbart språk. Det kontroversiella tungomålstalandet är en naturlig del av mer karismatiska kristna rörelser som just Pingströrelsen. Kontroversen ligger i att de som talar i tungor påstås ha en direktkontakt med Gud vilket skapar en hegemoni inom församlingen där vissa är utvalda av Gud. I en artikel på Aftonbladet beskriver professor emeritus i religionsvetenskap **Nils G. Holm** tungotale som en form av meditation, som får de som utövar det att må bra. Han har forskat i tungomålstal och berättar att det bland annat sänker stresshormonerna. Tungomålstal kan jämföras med ett transtillstånd enligt forskare vid University of Pennsylvania. Vissa föll djupare in än andra och hade svårare att komma tillbaka, konstaterade de under forskningen.

18.1.2022 Tungomålstal

När jag tar del av olika former av dokumentationer av tungomålstal på YouTube så fastnar jag för tillståndet av här och nu. De personer som säger att de talar i tungor verkar vara försatta i ett tillstånd av total fränkoppling från verkligheten, samtidigt som de ser ut att vara uppfyllda av hängivenhet. Det är det här tillståndet jag är ute efter att forska i. Kan man landa i det utan att vara övertygad om kristendomens läror? Kan man nå dit genom konsten?

14.02.2022 Skönhet och extas

Plotinus såg att när man befann sig inne i skönheten var man själva skönheten. Skönhet och upplevelsen av den var samma sak.

To enjoy the beautiful is to be assimilated to it, living in an experience of ecstasy.

Det är först senare man har kommit att analysera skönheten utifrån. Jag börjar fundera på om det att befinna sig inne i skönheten är samma sak som att vara i extas? Är extas den totala skönheten? Att vara fullkomlig. Att vara här och nu. Om man inte skiljer varandet från skönheten, blir då varandet konsten? Blir då varandet i skönheten i extasen ett varande i Gud? Om varandet i skönheten är konst är då konst gudomligt?

20.2.2022 Transmask

Som 19-åring deltog jag i en workshop med transmask under ledning av skådespelaren **Max Bremer**. Transmask är en form av Commedia del arte där aktören tar på sig en mask och låter "masken ta över" i enlighet med Stanislavskijs arbetsmetoder. Vi skulle försöka se världen ur ett spädbarns perspektiv. Som om allting är nytt och intressant. Efter intensiva dagar med olika övningar om att släppa kontrollen och vara i nuet gick vi ut bland folk. Jag kände att jag var i trans, att jag var masken. De yttre omständigheterna omkring mig påverkade mig på ett helt annat sätt. En man på gatan skrämde "min mask" och "jag" började gråta av rädsla. Det unika med det här tillståndet var att alla känslor var så nära. Det var lätt att skratta, lätt att gråta, världen var intensiv, dreglet rann. Jag kände mig som ett barn som upptäcker världen för första gången. Jag befann mig i tillståndet, inte på avstånd utanför.

Genom ett sådant tillstånd borde vi uppleva konst. Så borde vi skapa konst. Som ett barn som upptäcker världen för första gången. Om konsten intellektualiseras allt för mycket och fokuset flyttas bort från den primära känslan vad finns då kvar av konsten?

Susan Sontag skriver:

Real art has the capacity to make us nervous. By reducing the work of art to its content and then interpreting that, one tames the work of art. Interpretation makes art manageable, comfortable.

Jag förstår citatet som att konst inte ska tämjäs eller vara hanterbart och förståeligt. Jag tänker att konst ska kunna skapas och upplevas genom andra sinnen än det rationella. Konst skall vara ogräset som tränger igenom asfalt. Sontag fortsätter senare i texten att beskriva hur vi istället för att tolka borde återställa vårt förnuft genom att se och känna mera. Hon avslutar essän med orden:

In place of a hermeneutics we need an erotics of art.

Jag tänker att om vi istället för att titta på konsten utifrån, på ett bekvämt avstånd borde vi, som i ett transliknande tillstånd, insupa den och uppfyllas av den (likt de kristna upplever sin kärlek till Jesus?).

15.2.2022 Ulf Ekman

Jag har en fetisch för radikal kristendom. Jag sitter på YouTube och klickar på olika videon från 90-talets karismatiska era i Sverige. Det är gamla klipp från den radikala rörelsen Livets ord där Eurovision-vinnaren **Carola Häggkvist** medverkade. **Ulf Ekman** hette den kontroversiella pastorn som fick församlingen att tala i tungor och lägga sig ner på golvet av hängivenhet. Jag tittar på stora församlingar som skriker "Jesus" och med händerna i luften svamlar osammanhängande meningar. Det är nästan så att jag proppar i mig popcorn medan jag tittar. Kristendomen är en fetischism för mig. Jag avverkar den som en porrberoende.

15.02.2022 Anna Lindman

Det farliga med att försöka uppnå ett konstant tillstånd av eufori, extas eller lycka är att det inte finns någonting som är konstant. Om man ingår i ett sällskap där alla andra känslor förbjuds, eller påstås vara fel, blir man totalt förvirrad som människa. I boken *Sekten: Ett reportage om Knutby Filadelfia*, av **Anna Lindman**, skriver hon att ett gemensamt drag hos sekter är kravet på lycka. Om medlemmen inte känner total lycka tolkas det som någonting negativt, ett fel som hen måste komma till rätta med. Hen måste göra uppoffringar och lägga bort sitt ego för att återfinna lyckan. Den konstanta känslan av extas är därför inte möjlig eftersom lycka inte kan vara konstant.

Men om man plockar ut extasen och fångar den i en glasburk. Kan man andas in den och leva ut den en stund?

Kan man frigöra känslan från sitt objekt?

15.02.2022 Rasa

Inom indiska teorier kring estetik används ordet *rasa* som en slags beskrivning av smak (*taste*). Det är någonting som egentligen inte kan beskrivas, bara upplevas. Encyclopedia Britannica beskriver ordet så här:

It is a kind of contemplative abstraction in which the inwardness of human feelings suffuses the surrounding world of embodied forms.

16.02.2022 Tellervo Kalleinen, del 2

Det känslomässiga

Tellervo Kalleinen frågar mig, under vår studiovisit, när jag upplevt en hänförelse och total lycka i mitt liv? Det är en svår fråga. Jag upplever mig som en person som vill bli hänförd, vara passionerad och tappa kontrollen. Som en nyfiken person som utsätter mig för olika upplevelser med ett öppet sinne, men jag märker att jag vill behålla någon form av kontroll.

När jag tänker på situationer i mitt liv där jag upplevt liknande extas som den jag ser hos radikala kristna så tänker jag spontant på upplevelsen av sex. Som en stund bortom kontroll som leder till extas? Eller när jag varit berusad och kommit i ett tillstånd av okontrollerad dans där jag låtit omvärlden försvinna. Men har jag inte ändå varit medveten om en yttre blick?

När kristna hamnar i extas, känner de blicken av andra? Känner de Guds blick?

Frågan är om själva viljan att känna detta *något* är viktigare än *detta något*?

Det sociologiska

Kalleinen beskriver konstnärskapet som en slags motpol till den religiösa gemenskapen. Att vara konstnär kan vara väldigt ensamt. Du jobbar ofta ensam med ditt konstverk som dessutom skall berätta något om vår värld. Det är en enorm press på den ensamma konstnären. Jag håller med Kalleinen om detta och hittar en längtan hos mig efter någon form av kollektiv. Eftersom jag har jobbat med olika former av samarbeten, ofta i kontext av teater eller performance, så ser jag också en stor skillnad i hur den individualistiska konstnären jobbar. Och här finns också en extremt stor tyngd på själva konstverket. Tron på konstverket måste vara otroligt stark; för det är allt du har. Om kritiken blir hård eller uteblir blir smällen jättestor. Du är din konst. Det är din identitet.

I en kristen församling har man en gemensam tro som man delar, man tror tillsammans och allt man gör är för Gud. I en konstnärlig kontext har du bara din konst. Därför blir konsten i sig självt en ersättning för Gud.

20.2.2022 Visioner och idéer

Jag har bokat en kamera och skall åka ut till Raseborg för att göra mina första experiment. Jag skall försöka tala i tungor och genom det försöka nå ett upphöjt medvetande. Min 1,5-åriga dotter talar ju som i tungor när hon babblar osammanhängande men väldigt självsäkert. Det finns en video av mig som liten där jag springer omkring på stranden och pratar ett språk ingen förstår. Samtidigt får jag en tanke. Är det någon form av gudomlighet jag letar efter genom konsten? Det för ihop mina läsningar om synen på konsten som gudomlig. Samtidigt som jag allvarligt funderar på detta skrattar jag åt mig själv.

Jag tänker på **Hilma af Klint** som påstod sig måla genom anden. Hon gjorde detta med hundraprocentig tro på det andliga. Kan jag förena dessa saker?

I Bibeln står det:

Den som talar tungomål talar inte till människor utan till Gud. Ingen förstår honom, när han i sin ande talar hemligheter.

Den andra idén som jag fick var bilden av en stor plastboll i guld som kommer studsande i naturen. Guldets som satts på bollen är gjort av bladguld och när bollen kommer flygande krackelerar guldets. Efter att jag fått min idé googlar jag "golden ball sculpture", eftersom jag är ganska säker på att det finns statyer i form av guldfärgade bollar och jag är nyfiken på dess symbolik. Det första som kommer upp är **Arnaldo Pomodoros** guldklot *Sfera con Sfera*, Sphere within Sphere, varav den största är placerad i Vatikanmuseet. Det fyra kvadratmeter stora klotet visar en krackelerad yta och ett innehåll med ytterligare ett krackelerat klot. Medan vissa tolkar klotet som jorden som är omgiven av kristendomen så lär konstnären själv ha sagt:

*That's what drives me to make the spheres:
breaking these perfect, magic forms in order reveal its internal ferment,
mysterious and alive, monstrous and yet pure;
so I create a discordant tension, a conflict,
with the polished shine: a unity composed of incompleteness.*

Jag vill att min gyllene boll skall symbolisera min strävan efter att hitta det gudomliga inom konsten. Det perfekta som jag i nuläget är skeptisk mot. Symboliken är oändlig. Guldkalven, Alkemin, evolution. Cirklar.

21.2. 2022 Cirklar

Jag googlar om cirkelns symbolik och hittar **Wassily Kadinsky's Circle in a circle** som får mig att tänka på **Hilma af Klints** diagrammatiska förhållningssätt. Jag läser i *Hilma af Klint Tidsandans visionär*, av **Kurt Almqvist** och **Louise Belfrage**, att hennes vision präglats av extas snarare än förnuft. Det är välkänt att Klint målade genom anden och hon påstår själv att *målningarna till templet* kom till via en kraft av olika medium som strömmade genom henne till penseln. Hon skrev själv i sin anteckningsbok:

...bilderna målades genom mig direkt, utan föregående teckning och med stor kraft. Jag hade ingen aning om vad bilderna skulle framställa och ändå arbeta jag fort och säkert utan att ändra ett penseldrag.

En av hennes återkommande symboler är spiralen som symboliserar evolution men det förekommer även cirklar, speciellt en form med två cirklar som går in i varandra, *vesica piscis*, som är en uråldrig symbol för utvecklingen mot enhet och fullbordan. Idag associeras den mest med kristendomen men i gamla hedniska traditioner har också den associerats med vulvan eller vaginan, fruktbarhet och sexualitet. Runda former överlag har en kvinnlig konnotation. Det känns bra för mig som feminist att min gyllene boll kan förknippas med kvinnlig sexualitet. Bland Klints teckningar och anteckningar kring hennes serie WU eller Rosen finns även bokstavskombinationer som kan bilda ljudsammanhang som till exempel "vus aus suv vus ovu aus". Dessa anteckningar får mig att tänka på tungomålstalet översatt till ett form av bildspråk. Då de kristna påstår att tungomålstalet är en direkt kontakt med Gud på ett språk ingen annan förstår, så har Klint istället använt sig av det andliga för att förmedla ett slags liknande språk i bildformat.

Kan jag förmedla liknande budskap genom videokonst?

04.03 2022 Cirklar över allt

Efter att ha upptäckt cirkelarna, bollarna, vesica piscis, ser jag cirklar i allt. Sufi dance, hur muslimerna cirklar runt Mecka. Mönstren i våra liv, hur vi går i samma cirklar om och om igen. Känns som om jag snubblat in på en avancerad konspirationsteori.

21.02.2022 Svarta hål

När jag googlar vidare på vesica piscis hamnar jag av en slump in på Aalto-universitetets nyupptäckta forskning om två svarta hål som dansar med varandra. I en animation beskriver de dansen.

Their orbital dance generates gravitational waves, or ripples in space and time. The supermassive black holes are spiraling closer and closer together. The pair is expected to merge in roughly 10,000 years, forming a single, larger black hole.

Det finns någonting unikt och vackert och sugande med två hål som dansar med varandra för att någon gång sammansvetsas. Som om dansen är ett slags sätt att lite avvaktande lära känna

varandra. En strävan att försöka nå den andra, som försöker samma sak men dansar åt andra hållet.

Senare spenderar jag en dag i en studio för att göra en egen kolanimation av två dansande cirklar. Jag använder den aldrig i mitt slutarbete.

25.02 2022 Ukraina

Igår invaderade Ryssland Ukraina och vi går in i ett nytt tidevarv. En invasion som sägs vara den värsta för västvärlden sen andra världskriget. Som grannland till Ryssland är vi drabbade. Mina tankar går till hur man söker efter någonting att greppa tag i krissituationer när allt faller sönder och känns förgängligt. Hur folk vänder sig till en högre makt för att be om nåd, för att be om stöd. Jag tänker på escapism. Är det escapism jag håller på med? Är hela mitt letande ett slags sätt att finna ro i en kaotisk tid? Min man ringde mig efter invasionen. Jag befinner mig på en kompis stuga på landet. Han säger att han inte känner sig trygg, han vill ha familjen nära. Vår lärare i konstteori, **Hanna Reetta Schreck**, säger i undervisningen att hon som historiker ser hur den upprepar sig själv och hon kan jämföra vår tid med tiden innan första världskriget. Alla dessa cirklar som upprepar sig.

26.02.2022 Lacrimacorpus

I **Janaina Tschäpes** video *Lacrimacorpus* från 2004 snurrar en kvinna runt i en sekelskiftes liknande kostym likt en uppdragbar speldosa. Bilden är tagen uppifrån och salen den är filmad i är i Ettersburg slott nära Weimar i Tyskland. Enligt Tschäpe blev hon intresserad av platsen på grund av dess historiska komplexitet. Dels hade Goethe i tiderna använt det som residens för sitt skrivande och dels blickade vyn utöver nazi-koncentrationslägret Buchenwald. Den spinnande kvinnofiguren kollapsar i slutet.

Jag gör en liknande bild med personlig innebörd som refererar till denna. I bilden snurrar jag runt i min bröllopsklänning i sex minuter med en guldboll i handen tills jag kollapsar. Videon filmas i Bildkonstakademiens utrymme *Lighthouse*.

14.05 2022 Lilla Teatern

Jag lyssnar på en diskussion med regissören **Rasmus Slätis**, filosofen **Niklas Toivikainen** och poeten **Martina Moliis Mellberg**. De diskuterar pjäsen *Rasande Stillestånd* som baserar sig på **Hagar Olsson** och **Edith Södergrans** texter. Den ena var sökare, den andras låga hade slocknat. I diskussionen fördjupar de tematiken genom att säga att Södergran letade efter en Gud i en tid då Nietzsches Gud var död, en tid inte helt olik vår. I pjäsen uttrycks en längtan efter Dionysos som kontrast till allt det politiska, all propaganda, all reklam. Historien går i cykler. Vår tid kan jämföras med Weimarrepubliken, säger de i diskussionen.

28.02.2022 Svartbäck

När jag kommer på idén om den gyllene bollen känner jag eufori. Jag går till hobbyaffären och köper de tillbehör jag behöver, barnens Peppa Pig boll blir bra. Senare kommer jag på att jag vill ha något större och tar ur luften ur pilatesbollen jag använde som förlossningsprofylax. Min vision är rullande guldbollar i naturen. Gärna så att de går genom bilden sidlänges, kanske kommer de ut i nästa bild. En färd. När jag äntligen är framme vid inspelningsplatsen (två guldbollar i bladmetall, två taxiresor och ett tåg senare) så är vädret förskräckligt. Det pissnar. Jag har inte utrustning som klarar av regn så jag väntar och kikar ut genom fönstret. Euforin är som bortblåst och jag vill hellre dricka vin. Jag försöker i alla fall. Filmar lite på bakgården av den stora herrgården. Bollarna åker inte dit de ska. Vinden för dem utanför bild. Den stora guldbollen som snarare är rostbrun flyger långt, långt bort. Jag får jaga den. Två tagningar får jag i alla fall ihop. Med vattendroppar på linsen. Det kanske går att använda en del. Åtminstone får jag känna på känslan av att hämta och bära på bollarna, och att försöka få dem dit jag vill. Redan det känns aningen symboliskt.

02.03.2022 Frosttäcke

Jag tittar på materialet jag filmade i Svartbäck. Det snöar på linsen och varje snöflinga breder ut sig som en cirkel. Sju cirklar på linsen och en gyllene boll vid trädet.

På materialet jag filmat genom fönstret ligger alla små vattendroppar färdigt på fönstret som små, små bollar.

Jag får en ny vision. Jag vill hänga upp frosttäcket jag köpte i misstag från Tokmanni mellan två träd och måla en vesica piscis i guld.

Jag vill filma då jag försöker knuffa upp den gyllene bollen upp för backar på små stigar.

06.03.2022 Transdans

Jag har kontaktat en dansare som håller på med *earth based knowledge trance dance*. Hon har dragit flera workshoppar i detta bl.a. på Zodiac. Metoden baserar sig på den chilenska ursprungsbefolkningens transsessioner. Jag tänker att detta kunde vara en metod för mig att nå tillståndet jag letar efter. När vi ska talas vid via zoom får jag bihåleinflammation och måste inhibera. Hon är inte tillgänglig på flera veckor efter det.

11.03.2022 Daniel Peltz

Studiosvit med min professor **Daniel Peltz**. Vi talar om transdansen jag kommer att arrangera. Daniel frågar vad som är skillnaden mellan att uppleva workshopen och att ta del av det som betraktare.

Mitt problem är att jag inte vill att filmningen av eventet skall påverka själva upplevelsen. Daniel drar en liknelse med att beskriva hur man simmar i kallt vatten eller att filma det. Hur kan jag förmedla upplevelsen på ett annat sätt än genom bilden?

Bilden är förrädisk. Jag är rädd för att bilden gör att vi börjar se oss själva utifrån eller betrakta oss själva genom kameran istället för att vara närvarande och uppleva.

Susan Sontag påstår i essän *On Photography* att fotografera världen är att värdera den. Kan jag både uppleva och värdera samtidigt? Samtidigt har man väl nästa alltid en utifrån blick, vad man än gör. Skriver jag dagbok skriver jag åt mig själv "i framtiden", skriver jag en text som skall publiceras finns den potentiella läsaren alltid närvarande när jag skriver. Det är samma sak med den kommande workshopen. Deltagarna vet att jag kommer att använda materialet, dem, i mitt slutarbete. Peltz frågar också hur mycket de får vara sig själva eftersom min grupp består av väldigt "delikata" deltagare med mycket erfarenhet av performance. Jag tänker att de kommer dit som sig själva och tar del av processen som sig själva, men att jag får ha mitt öga på dem och på mig. Kameran är mitt öga även om jag inte filmar fysiskt. Det är både en studie i hur jag upplever processen och hur andra gör det.

17.3.2022 Liv Strömquist

Liv Strömquist skriver i sitt seriealbum *Inne i Spegelsalen* att skönhet är förgängligt. Som en blomma, en solnedgång, som ungdomlig skönhet. Det är hela poängen med skönhet påstår hon. Hon listar upp saker som skönhet inte är; som ett förfogbart ting, ett ändamål eller något som går att äga eller spara.

Jag börjar fundera på hur konst står i förhållande till skönhet? (Bild)Konsten strävar ju ofta till någon form av varaktighet. En målning skall hålla flera 100 år, helst för evigt. Den skall konserveras och stiga i värde och påstå någonting om sin samtid. Det blir en konflikt där konstnärens ego krockar med viljan att skapa någonting som kräver att man lämnar bort sitt ego. Att skapa ett skönt verk som skall vara för evigt sätter en enorm press på dess skapare. Samtidigt finns det en syn på konstnären som en intuitiv och känslig agent.

All konst är såklart inte skapad att hålla förevigt men verken står ändå i relation till tiden. Kanske konstnärens vördnad om sin konst är där just på grund av konstens förgänglighet.

Om vi sätter verket i relation med tiden lever verket bara den tiden det är synlig. Den tid det ställs ut på ett galleri, medan det uppförs på en scen, när det snurrar på festivaler. Sen har vi endast minnet eller myten kring verket. Som Teemu Mäkis döda katt. Strömquist hänvisar till sociologen **Hartmund Rosa** som påstår att själva drivkraften i moderniteten är att ställa världen till vårt förfogande där vi kan kontrollera allt. Rosa påstår att vi måste stå i resonans med världen och lyssna på dess "anrop", – bara det kan förändra oss. Här tänker jag igen på varandet och konsten. För att konsten skall kunna leva måste vi som konstnärer stå i resonans med det vi gör. Vi måste sammanbinda skönheten med varandet och upplevelsen av skönheten. Jag upprepar Sontags ord.

We need an erotics of art.

Strömqvist refererar vidare till filosofen **Byung-Chul Hans** text *The Aesthetics of the Smooth* där han påstår att skönhet måste innehålla en viss del negativitet för att det skall kunna vara skönt, en sublimitet. Skönhet är det som vi nästan kan blända oss i, men som inte är påtagligt, medan det finns ett mörker i det sublimes. För att vi skall kunna uppfatta och uppleva total skönhet behöver den sprickor. "There is a crack, a crack in everything - That's how the light gets in", sjunger **Leonard Cohen** i låten *Anthem*. Det jobbiga med att betrakta skönhet är att man inte kan krossa det eller tränga sig igenom det. Det är en yta utan djup. Men själva upplevelsen av skönheten kan vara djup, känslan kan vara så påtaglig att man svimmar. När jag tänker på stunder av skönhet är det stunder av upplevelser, - upplevelser jag kunde kalla gudomliga. När jag suttit ensam i ett träd och betraktat kronan, när jag legat på ett berg och betraktade himmelen, en gemensam sångstund, en improviserad dans, sex...

18.3.2022 Avbokning och bokning

Jag får en avbokning av personen som skulle dra transworkshopen och blir väldigt nedstämd. Senare blir jag lättad eftersom jag skulle ha behövt förhålla mig till kulturell appropriering och kolonialism om jag använt den chilenska ursprungsbefolkningens metoder för mitt experiment. Jag ringer skådespelaren, regissören och bildkonstnären **Cris af Enehielm** för att fråga ifall hon vet någon som kunde passa mitt syfte. Hon berättar om vilka metoder hon själv använder för tillfället för att bli fri från egot, och jag inser att Cris skulle vara perfekt för att hålla workshopen. Jag frågar henne om hon kan tänka sig att dra en workshop för en grupp personer. Hon tackar ja, men bjuder först in mig till sina repetitioner så att jag skall få en insyn i hennes metoder.

18.3.2022 Jeremy Shaw

Jag får låna en bok om konstnären **Jeremy Shaw** av min kurskamrat. I sina verk studerar Shaw det fundamentala behovet av spiritualitet och tro, han drar paralleller mellan teknik och tro, och genom att fånga subkulturer som *fans* hittar han likheter med spiritualitet och trossystem.

Jag slår upp en bild av en närbild av en man som tittar rakt in i kameran. På bilden står det: "I feel the need to believe". Texten resonerar med mig. Jag identifierar mig också med personen på bilden. Jag läser in mina egna tankar i bilden och skriver i min anteckningsbok: "Att tro är att släppa kontrollen. Jag behöver släppa kontrollen".

Jag tror inte att jag färdas alltför långt bort från kärnan när jag jämför tillståndet att tala i tungor med övriga ritualer som handlar om att falla i trans. När jag tidigare under dagen samtalade med Cris af Enehielm berättade hon för mig att barn ofta är i någon form av transtillstånd. Barns lek är ett exempel på detta och kan vara orsaken varför de inte svarar när man ställer en fråga. Jag känner igen detta i min äldste son som ibland kan vara väldigt frånvarande. Jag själv var alltid "i min egen värld" som barn, och min mamma skrattade ofta

åt min förmåga att totalt fränkoppla verkligheten. Jag tänker igen på videon av mig som 1,5-åring när jag pratar ett språk ingen förstår. Jag märker inte att min mamma filmar och är till synes helt inne i någonting eget. I en intervju med Jeremy Shaw använder han ordet transcendence. Han berättar om hur människan söker verklighetsflykt genom religion, droger, dans eller teknologi; det gemensamma är tron eller ett trossystem. Shaw fascineras av människans vilja att förklara och tolka vad transcendence egentligen är. Jag märker att jag på samma sätt, i mitt konstnärliga arbete, försöker förstå mig på *Det*. Jag kallar det för *det gudomliga* eftersom det är någonting jag inte kan greppa. Jag kunde lika gärna kalla det *O*.

21.3.2022 Simone Weil

Genom Liv Strömquist hittade jag filosofen **Simone Weils** essäer om skönhet och universum och blev intresserad. Hon påstår i sin essä *For Love of Beauty* att vi måste ge upp vår tro att vi som människor står i universums centrum. Vi måste vända våra ansikten mot kärleken till universums skönhet - som är samma sak som kärlek eller det gudomliga. Hon ansåg redan under sin korta livstid (1909 – 1943) att människan, speciellt den vita människan i väst, stod långt ifrån universums kärlek och skönhet.

The beauty of the world is almost the only way by which we can allow God to penetrate us

Hon förklarar skönheten som något som inte kan stå för sig självt, utan är baserad på en kombinationen av känslighet, kropp och själ. Hon jämför sökandet efter skönheten, och därmed efter Gud, som en slags labyrint man vandrar omkring i och försöker nå mitten utan att veta vad som finns där inne. När vi nått dit blir vi uppslukade av Gud, och förändrade.

Jag tänker att skapa konst är som att vandra i en ändlös labyrint. Man vet att man vill nå mitten, men inte vad som väntar en där. Frågan är om man någonsin når mitten, eller bara fastnar i labyrinten. Hon förklarar vidare hur skönhet fungerar,

We are drawn toward it without knowing what to ask of it. It offers us its own existence. We do not desire anything else, we possess it, and yet we desire something. We do not in the least know what it is. We want to get behind beauty, but it is only a surface.

I dessa meningar förklarar hon hela mitt sökande efter det jag letar efter genom min konst. Jag letar efter någonting jag inte kan sätta ord på, jag blir besatt av det och snurrar omkring i en labyrint. Jag kan se det framför mig, men jag kan inte röra vid det eftersom det "bara är en yta.

Det här finns med mig när jag föreställer mig hur jag skall låta den gyllene bollen flyga fram över öppna vyer. När jag står inför ett ljuvt landskap och vill penetrera det men aldrig

kommer förbi känslan, bakom skönheten. Weil förklarar varför jag vill försöka nå ett transtillstånd genom ett rörelsemoment så att jag kan nå *det där* jag kallar O. Weil fortsätter att beskriva tillståndet som en spegel av vårt eget begär av godhet. Som en sphinx, en enigma. Vi vill äta det som endast är ämnat att titta på.

07.11.2022 Objet (petit) a

I en liten kommentar på mitt skriftliga slutarbete skriver min handledare Freja Bäckman in att O. får henne att tänka på Lacans "petit a". Hennes länk för mig vidare till Oxford reference där jag läser:

Objet a. In Jacques Lacan's psychoanalysis, the object of desire that can never be obtained...-...Lacan always insisted that the term remain untranslated so as to give it an algebraic status in English, and for the most part this is respected. Literally, it might be rendered as the 'object (little) a', but this is still not completely right since the 'a' stands for autre (other), so strictly speaking it should be the 'object (little) o'.

Mitt påhittade O. kunde härledas till Lacans lilla objekt.

22.03.2022 Heidegger

The artist is the origin of the work. The work is the origin of the artist. Neither is without the other. However, neither of them alone bears the other. Artist and work are, each in themselves and in their mutual relations.

Konstens ursprung, *origin*, kommer från konstnären, själva konsten kommer alltså från konstnären. Konstnären utgör arbetet. Arbetet utgör konsten. Konstnärens essens är konsten. Så tolkar jag Heideggers inledning i hans kända text *The origin of the work of art*. Han fortsätter med att särskilja konsten från arbetet, för efter arbetet blir konsten någonting i sig själv. Men konstens essens hör ändå ihop med arbetet kring konsten. Han cirklar, cirklar från arbete till konst och från konst till arbete. Själva processen är en cirkel. Mitt arbete är en cirkel. Min text är en cirkel, min konst är cirklar. Livet och historien går i cirklar. Cirkeln är evig och evolutionär.

Not only is the main step from work to art a circle, as is the step from art to work, but rather every single step we attempt circles in this circle.

Han fortsätter i texten att cirkulera kring vad som är ett ting, en sak för att kunna förstå konstens essens. Han letar efter tingets essens. Han cirklar omkring om varandet och äret, och hur man kan definiera något odefinierbart. Om tingets tingest och konstens tingest. Jag orkar inte läsa vidare i texten. Det är bara när han talar om känslan och *mood* kring tinget som jag stannar upp. Hur tinget smakar, känns, doftar. Han säger att det är en del av det som utgör ett ting. Där lämnar jag Heidegger.

25.03.2022 Inför workshopen

För att få en uppfattning om vad det är Cris af Enehielm undersöker genom sina metoder får jag följa med hennes repetitioner med gruppen *Chekhovmachine* och jag har tillåtelse att filma dem. **Jonna Eiskola, Carl Blom** och af Enehielm börjar repetitionerna med skakningar och deras röster vibrerar i takt med ljudet från högtalaren. De sluter sig i sina egna världar, ögonen vänder sig inåt. af Enehielm både leder sessionen och medverkar i den, det verkar fungera bra. Hon kan hoppa in och ut i de olika positionerna. När de har skakat en stund går de över i nästa fas där de improvisatoriskt går in i ett slags tillstånd där de yttersta impulserna styr. De ljudar osammanhängande och rör sig häftigt och impulsivt. I ett skede är alla tre synkroniserade och en form av rationellt obegriplig improvisation. Det ser ut som om deras rationella funktionsförmåga har blivit nedsatt och det primitiva har tagit över.

Jag stannar två timmar och vi hinner diskutera litet innan jag går. Jag frågar ifall kameran påverkade dem och till min förvåning svarade de att det snarare gjorde så att de kunde gå djupare in i tillståndet, som om ett yttre öga förstärkte övningen. Jag är imponerad av deras förmåga att fränkoppla verkligheten. af Enehielm varnar mig för att det inte kommer fungera på samma sätt under workshopen hon kommer att hålla. Gruppen hon jobbat med har gjort dessa övningar under en väldigt lång tid, och när hon håller en övning måste hon alltid utgå ifrån gruppen. Bra så.

26.3 2022 Workshop

Jag arrangerar en workshop i en form av lätt trans med Cris af Enehielm. Jag har bett olika personer som alla hållit på med någon form av performance att delta. Människor jag litar på. Jag vill att alla som medverkar skall ta sig an uppgiften på allvar. Jag medverkar också själv. Det är viktigt för min forskning.

af Enehielm förklarar övningen som ett sätt att lämna bort sitt ego och låta de primitiva krafterna ta över. Det undermedvetna. Det som inte styrs av ett intellektet. Det finns olika stadier av trans varav det första är ett slags lätt transtillstånd, flow är en del av det tillståndet. Hon säger att vi skall försöka undgå att intellektualisera och låta kroppen skapa rörelserna och ljuden. Att vi ska tappa verklighetsuppfattningen.

Jag går in i övningen hundra procent, vill verkligen försöka tappa kontrollen. Jag försöker tappa verklighetsuppfattningen genom att ljuda och göra häftiga rörelser. Jag återkommer hela tiden till kameran i rummet. Jag har svårt att lämna bort kontrollen över situationen. **Martin Dušek** filmar och jag känner hans närvaro även om jag försöker att låt bli. Filmaren han tillräckligt nära? Har han på mikrofonen? Gör han som jag instruerat honom? När jag känner att kameran är nära mig går jag bort. Varje gång jag tänker på kameran börjar jag göra allt häftigare rörelser och högre ljud för att tappa bort mig själv. Ibland fungerar det. Jag känner att jag skulle vilja tappa kontrollen ytterligare och låta dreglet rinna längs hakan, men där hindrar jag mig själv. Jag ser mitt dreglande jag utifrån, och det är inte en vacker syn. Vid ett tillfälle faller jag in i ett hysteriskt skratt och dreglet rinner, då känner jag att jag lyckas. Senare landar jag i tillståndet av att vara både närvarande och frånvarande samtidigt. När jag

ligger på golvet och gör ljud som kommer långt in från magen känner jag samma känsla som jag hade när jag födde mitt barn. Jag dyker in under vattnet och råmar som en kossa. Jag är i ett tillstånd där det undermedvetna, djuriska tar över samtidigt som jag är fullt närvarande i vad som händer runt omkring mig.

Efter sessionen talar gruppen om upplevelsen. Någon kände att den inte vågade gå djupare in i "transen" på grund av rädsla. En kände en erotisk kraft i mellangärdet. En annan konstaterade att det kändes lätt att tala nonsensspråk - lättare än hon trodde. Många sammanfattar det som att de inte kände att de varit i trans, men att de ändå kopplade bort medvetandet under de två timmar som det pågick.

När jag senare talar med af Enehielm om workshopen i telefon känner jag att jag "misslyckats", eftersom jag en så stor del av tiden oroade mig för kameran. Kanske viljan att lyckas med någonting jag inte vet vad det är (O.?) stod i vägen för mig. Men kan man ens misslyckas? säger hon. Jag hade kanske hoppats på att gå djupare in i tillståndet och hitta det där.

26.03.2022 Kamerans närvaro

Kameran kändes för mig som ett hinder på workshopen, men var en nödvändighet. **Sontag** påstår i essän *On Photography* att den färdiga bilden är ett försök att få kontakt med en annan (magisk) värld. Men distansen mellan mig som fotograf och resultatet återstår. För att bevara den innersta känslan, upplevelsen av nuet, måste jag glömma kameran. När jag trycker på rec är nuet redan borta. Den fjärde väggen är alltid närvarande som en glasskiva omöjlig att krossa.

De övriga deltagarna i Workshopen hade inte alls blivit störda av kameran. Det handlar alltså om *mitt* kontrollbehov.

17.4 2022 Jia Tolentino

I podcasten Sällskapet talar de om den amerikanska trendessäisten **Jia Tolentino**. Jag letar upp hennes essäsamling *Falsk spegel: Reflektioner om självbedrägeri i en modern tid*. Essän med rubriken *Extas* fångar mitt intresse. I essän jämför hon sin sin uppväxt i en amerikansk storkyrka med extasen man får utav droger. Hon upplever att båda skapar en slags likvärdig transcends som en väg att komma i kontakt med en utommänsklig värld. Hon jämför den gudomliga känslan av att ta extacy med känslan av att vara ett barn av Jesus.

Man känner att själen är bländande, utsökt, gränslös; man förstår att man kan ge det bästa av sig själv till alla man älskar utan att någonsin känna sig uttömd.

Jag kände aldrig i mina ungdomsår att jag var ett barn av Jesus, men jag minns konfirmationen och sångerna därifrån framkallar fortfarande en slags nostalgisk njutning för mig. Vi stod tillsammans i en kör och rösterna förenades i ett enigt ljudande som förenade oss

med någonting jag kunde kalla universum. Jag har testat ecstasy två gånger i mitt liv och visst minns jag att det var en speciell känsla av att ingenting kunde förstöra en, det fanns bara kärlek, men just den känslan skulle jag inte beskriva som ett möte med det gudomliga.

Tolentino beskriver sina trippar som möten med Gud på olika sätt:

Första gången jag testade syra såg jag omedelbart Gud igen - träden och molnen runt mig flammade av närvaro, som Moses brinnande buske.. Det får mig att tänka på små stunder av salongsfylla när jag flyttat mig bort från festligheterna för att vara ensam med naturen. En gång klättrade jag upp i en lönn i full blom. Jag låg på en av dess tjocka trädstammar och tittade upp mot kronan, som för mig var en ändlös formation av skönhet. Eller så har jag lagt mig ner på ett berg med blicken mot molnen. Om jag skall vara ärlig har dessa stunder varit betydligt mer njutningsfulla än då jag gjort det i nyktert tillstånd. När min handledare Tellervo Kalleinen i vårt tidigare möte frågade mig om jag har upplevt det tillstånd jag försöker hitta och beskriva kom jag inte att tänka på dessa som meningsfulla eftersom jag var påverkad. Men det kanske är därför människan tar olika substanser, för att det ger dem en känsla att komma närmare någonting gudomligt; något fullkomligt. På samma sätt som Tolentino frågar i sin essä, undrar jag; är det ena sättet mera meningsfullt än det andra?

Jag frågar: har vi totalt tappat förmågan att på ett naturligt sätt vara närvarande i det vi kan kalla gudomligt?

17.5.2022 Magisterutställningen Kuvan kevät

Mitt verk är placerat i den vita studion. Jag valde inte utrymmet själv, utan blev tillfrågad ifall jag kunde tänka mig ställa ut där. Jag noterar att trägolvet är exakt likadant som golvet där jag har filmat workshopen och deltagarnas kläder går ton i ton med den beige gardin som omger studion, det känns bra. Om jag hade fått ställa ut exakt hur jag vill hade jag installerat verket på en jätteskärm hängande från taket, gärna med lite lutning så att man får titta lite upp. Jag skulle också ha velat att ljudet hade penetrerat hela rummet så att man kunde känna hur det resonerar i kroppen. Men eftersom detta är en gruppställning och utrymmet delas med andra så väljer jag att använda hörlurar, orangea pilatesbollar att sitta på och den största skärm jag kunde få för att skapa en delvis intim och immersiv upplevelse.

Det första man ser är två orange sittbollar som bjuder in tittaren att ta plats framför skärmen. Hörlurarna hänger på krokar. Då man sätter sig framför videon ser man människor som ljudar och rör sig okontrollerat. Människorna befinner sig i ett specifikt utrymme klädda i beige färger, kameran fångar närbilder av deras ansiktsuttryck. De ser ut att befinna sig i sin egen värld även om de är på platsen som en grupp, men de har inte kontakt med varandra. Varvat med bilderna av människor kommer bilder av en person som hanterar en stor gyllene boll i naturen. Personen bär, betraktar och försöker fånga bollen. I ett skede har bollen ersatt ett mänskligt ansikte, – en referens till **Maya Derens** kultfilm *Meshes of the afternoon*. Ljudet till videon varvas med trummande musik, med mänskliga stön och ljudet från gruppen som för olika slags obegripliga nonsens ljud som kan uppfattas som tungomålstal om man har den referensen. Videon loopar, den har en dramaturgi, en början och ett slut, men det är meningen att man kan uppfatta känslan utan att se den från början.

23.5.2022 Efteranalys

Vi hade en feedback session med professorerna **Sigrid Sandström** från Bildkonstakademien och **Thomas Elovsson** från Konstfack. Thomas gav en analys av arbetet. Jag tyckte att han tolkat mitt verk rätt då han talade om ett försök att nå en form av extas genom konst. Han refererade till en icke västerländsk syn på konst där konsten ofta sammankopplas med extas och finner bilderna intressanta och filmiska. Jag tänkte själv på det indiska ordet *rasa* jag nämnt tidigare i texten. Han och Sigrid refererar till ett antal konstnärer som kunde resonera med mitt verk: **Joanna Lombard** som växt upp i en sekt och jobbar med den tematiken; **Yael Bartana** som använder *fictional staging* och har jobbat med liknande tematik som *redemption*/upprättelse i en tid av ångest; **Dan Grahams** *Rock My Religion* nämns också som en referens där filmaren jämför olika former av subkulturer och religioner. Förutom dessa nämns också **Jeanine Oleson** och **Janine Antoni**. Alla dessa konstnärer känns som bra referenser, då de på olika sätt försökt arbeta med liknande saker som jag.

Enligt Elovsson var bilderna med den gyllene bollen aningen för symboliska för hans smak. Jag tror att många från ett konstperspektiv tänker på samma sätt, det är okej. För mig är bilderna med bollen ett försök att sätta en bild på essensen eller skönheten, eller O. som jag letade efter i workshopen. Samtidigt som det kan vara en symbol för många olika saker jag ifrågasätter i min research. Det gudomliga, ett cirkelresonemang, alkemi osv. Färgen guld finns också presenterad inom många religioner och kan också vara en tolkning på guldkalven, som i Bibelns andra Mosebok är en symbol för den hedniska tron eller tron på andra Gudar. Så frågan om tro finns starkt representerad i mötet med bollen. Att det är en gymnastikboll klädd i gyllene papper refererar till en fråga om vad som är äkta, eller vad som är sant. Guldbollen blev mitt sätt att lyfta dessa frågor.

Filmen kan tolkas på många olika sätt, men jag skulle vilja att den kunde få betraktaren att stanna upp och känna någonting (erotik, extas, längtan) i en värld där vi antingen överanalyserar eller flyktigt passerar förbi saker och ting utan att begrunda vad det är vi upplever. Jag vill också att det skall synas att människorna i filmen strävar efter någonting, de letar bortom det alldagliga – i det undermedvetna. De är ansträngda för det är svårt. Huvudsaken är inte att de finner det de letar efter utan själva letandet står i fokus.

16.06.2022 Avslut

*Until a man has expressed his emotion, he does not yet know what emotion it is.
The act of expressing it is therefore an exploration of his own emotions... - ...
Expression is an activity of which there can be no technique.*

Mitt konstnärliga slutarbete började som en idé om att skapa en sekt, och slutade med ett videoverk där en grupp försöker nå extasis. Min hela process har varit ett sökande. Jag har letat efter olika sätt att förklara vad det är jag har letat efter. Jag har försökt hitta svar genom teorier, minnen, erfarenheter och upplevelser. Det centrala i letandet har inte varit svaret. Utan själva letandet.

Till slut har jag hittat det konstverk jag slutligen kom att göra; filmen O.. Därför är det svårt att berätta om mitt verk i några meningar, för det känns som om den innehåller mycket mer än så.

Jag har rört mig mellan skönhet, estetik, konstens essens, gudomlighet och Objekt a. Jag har använt erfarenhet och skapat nya erfarenheter.

Jag har hoppat ur kontext, till och med blivit konspiratorisk, men alltid landat i samma letande. Mitt arbete är som en cirkel. Mitt arbete är O..

När jag 2015 sökte in till Bildkonstakademin skrev jag i mitt ansökningsbrev att jag vill ta reda på svaret till den stora frågan "Vad är konst?". Först nu förstår jag att själva letandet är svaret på frågan. Med dessa ord sluter jag den här cirkeln.

Källor

Mäki, Teemu. *Kissa-Essee*. 17.4.–18.12.2004 uppdaterad 2.9.2005
<https://teemumaki.com/essayskissa.html>, läst 10.6.2022

Graham, Rock my religion, 1982-84, vimeo-video <https://vimeo.com/5445916>. sett 1.11.2022

Cordias Bibel 2000, Bokförlaget Cordia. 1999

Sontag, Susan. *Against Interpretation*. 1964
<https://static1.squarespace.com/static/54889e73e4b0a2c1f9891289/t/564b6702e4b022509140783b/1447782146111/Sontag-Against+Interpretation.pdf>. Hämtad 8.11.2022

Vattamo, Gianni. *Arts' claim to truth*. Columbia University Press. 2010

E-flux announcements. Aernout Mik. 24.10 2013
<https://www.e-flux.com/announcements/32002/aernout-mik/>, läst 19.1. 2022

Louisiana Channel, Louisiana Museum of Modern Art. *Aernout Mik Interview: A Sense of Uncertainty*. 2014
<https://www.youtube.com/watch?v=P1tkzQw2Q4U&list=PLCuW5poP-uD7IMlqlyMioNF07RLQ7DaoU&index=16>, sedd 19.1.2022

Ekholm, Dan. *Inrikesministeriet: Våldsam radikalisering och extremistiska rörelser vanligare*. 07.02.2017
<https://svenska.yle.fi/artikel/2017/02/07/inrikesministeriet-valdsam-radikalisering-och-extremistiska-rorelser-vanligare>, läst 16.2 2022

Bäck, Elmer. Sällskapet, Svenska Yle. *Tystnadskulturen kring 90-talets lama*. 18.11.2021. lyssnat 20.11.2021

TT. Aftonbladet. *Tungotal – lugnande nonsensprat med Gud*. 8 juni 2019
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Xgz7Kq/tungotal--lugnande-nonsensprat-med-gud>, läst 7.2.2022

Megakanalen. *Livets ord och Ulf Ekman 1993*,
<https://www.youtube.com/watch?v=rQR9VBIMNtU&t=379s> sett 15.2.2022

Lindman, Anna. *Sekten*. Fri Tanke Förlag, 22 aug. 2021. E-bok

Almqvist, Kurt (red) och Louise Belfrage (red). *Hilma af Klint Tidsandans visionär*, bokförlaget Stolpe, 19 apr. 2021. E-bok.

Fant, Åke. *Hilma af Klint: Ockult målarinna och abstrakt pionjär*, 6 okt. 2021. E-bok.

Encyclopaedia Britannica. *Rasa*. <https://www.britannica.com/art/rasa>, läst 16.2 2022

Ryhls, Dani. *Symbolsage. Vesica Piscis (Pisces) – Symbolic Meaning and Origins*
<https://symbolsage.com/vesica-piscis-pisces-symbolic-meaning/> läst 21.2. 2022

Aalto University. *Radio observations reveal the dance of two black holes*
23.2.2022 <https://www.aalto.fi/en/news/radio-observations-reveal-the-dance-of-two-black-holes>. läst 23.2.2022

Premiosergiomotta. Janaina Tschäpe. *Lacrimacorpus*, 2004. 2008. YouTube-video. <https://www.youtube.com/watch?v=i-mAJ6Qc5B0&t=50s> sedd 26.2

Mann, Ted. Guggenheim. *Janaina Tschäpe Lacrimacorpus*. <https://www.guggenheim.org/artwork/14679>, läst 26.2

Lilla Teatern, diskussion kring pjäsen *Rasande Stillestånd* 14.5 regisserad av Rasmus Slätis

Jonathan Jones. *Stendhal syndrome: can art really be so beautiful it makes you ill?* <https://www.theguardian.com/artanddesign/shortcuts/2018/dec/18/stendhal-syndrome-botticelli-the-birth-of-venus>, läst 17.3

Susan Sontag, *On Photography; Platos Cave*. 1977 https://eportfolios.macaulay.cuny.edu/klich2016/files/2016/08/Sontag-Susan_In-Platos-Cave_On-Photography.pdf, läst 2.6 2022

Strömqvist Liv, *Inne i Spegelsalen*. Stockholm: Liv Strömquist och Norstedts. 2021

Macel, Christine (Red), Castets, Simon (Red). *Jeremy Shaw*. New York: Swiss Institute. 2020

Weil, Simone. *Love in the Void: For Love of Beauty*. Plough Publishing House. 4 maj 2018. E-bok.

Oxford reference. *Objet a*. <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100243702>. Läst 7.11. 2022

Heidegger, Martin. *The Origin of the Work of Art*, Translated by Roger Berkowitz and Philippe Nonet. Draft, December 2006. <https://www.academia.edu/2083177/The-Origin-of-the-Work-of-Art-by-Martin-Heidegger>. läst 22.3.2022.

Sontag, Susan. *On photography: In Platos Cave*. Anchor Books Doubleday, s. 16. digitaliserad 1990. https://eportfolios.macaulay.cuny.edu/klich2016/files/2016/08/Sontag-Susan_In-Platos-Cave_On-Photography.pdf. läst 2.6 2022

Tolentino, Jia. *Falsk spegel: Reflektioner om självbedrägeri i en modern tid; Extas*. 14 aug. 2020. E-bok

Brown, Lee B. (red) och Goldblatt, David (red). *Aesthetics - a reader in Philosophy of the Arts*. Routledge; 2nd edition. 2004

Bilder

1. Installationsbild från O. Johanna Dikert
2. Stillbild från O. Anna-Sofia Nylund
3. Stillbild från O. Anna-Sofia Nylund
4. Stillbild från O. gruppbild
5. Stillbild från O. Natalie Eliassen

